

CARÀCTERS DE LA NACIONALITAT

Resultat de tot això és que la nacionalitat és una unitat de cultura o de civilització; tots els elements d'aquesta mena, l'art, la ciència, els costums, el Dret... tenen llurs arrels en la nacionalitat. Però hi ha més encara, i aqueix fet explica moltes confusions i dóna la raó de moltes anomalies: el conjunt de determinacions de la voluntat col·lectiva que formen la conducta política, això és, la vida de l'Estat, són tanys que vénen de la mateixa soca. Quan va constituir-se la monarquia espanyola, si l'activitat política fos un producte de l'Estat, els governants del nou Estat haurien desenrotllat una política nova; a l'Estat espanyol li corresponia una política espanyola. Però les coses van passar d'altra manera. Els governants varen seguir obertament la política d'una sola de les nacionalitats unides, i és que en el fons, disfressat amb el nom d'*espanyol*, va governar, com segueix governants, Espanya l'Estat castellà, aqueix Estat que, seguint la mateixa ficció, amb el nom d'espanyol ens imposa el Dret de Castella i amb nom d'espanyola la llengua castellana. El mateix va passar en constituir-se la monarquia francesa, el mateix en formar-se l'imperi de Rússia, el mateix en reunir-se, sota la corona d'Àustria, Hongria i Bohèmia.

Per això, quan a una nacionalitat se li desperta la consciència que ho és, treballa de seguida per produir un Estat, expressió de la seva voluntat política, instrument de realització de la seva política pròpia.

Enric Prat de la Riba

“El fet de la nacionalitat”, dins *La Nacionalitat Catalana* (1906)